C/2026/3914

1.9.2026

DOPORUČENÍ RADY

ze dne 10. července 2026,

k hospodářské a sociální politice, politice zaměstnanosti a strukturální a rozpočtové politice Belgie

(C/2026/3914)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ([1]), a zejména na čl. 3 odst. 3 uvedeného nařízení,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy ([2]), a zejména na čl. 6 odst. 1 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Nařízení (EU) 2024/1263 stanoví cíle rámce správy ekonomických záležitostí, jehož účelem je podporovat zdravé a udržitelné veřejné finance, udržitelný a inkluzivní růst a odolnost prostřednictvím reforem a investic a bránit nadměrným schodkům veřejných financí. Nařízení stanoví, že Rada a Komise vykonávají mnohostranný dohled v rámci evropského semestru v souladu s cíli a požadavky stanovenými ve Smlouvě o fungování Evropské unie. Evropský semestr zahrnuje zejména definování doporučení pro jednotlivé země a dohled nad jejich prováděním.

(2) Dne 25. listopadu 2025 přijala Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 zprávu mechanismu varování 2026, v níž není Belgie uvedena jako jeden z členských států, u nichž je třeba provést hloubkový přezkum. Komise rovněž přijala doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny ([3]), doporučení pro doporučení Rady o lidském kapitálu v Evropské unii a návrh společné zprávy o zaměstnanosti 2026, která analyzuje provádění hlavních směrů politik zaměstnanosti a zásad evropského pilíře sociálních práv. Rada přijala doporučení týkající se hospodářské politiky eurozóny ([4]) dne 21. dubna 2026 a společnou zprávu o zaměstnanosti a doporučení o lidském kapitálu dne 9. března 2026.

([1]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97 (Úř. věst. L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy (Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([3]) Úř. věst. C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

([4]) Úř. věst. C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

(3) Dne 29. ledna 2025 zveřejnila Komise Kompas konkurenceschopnosti, strategický rámec, jehož cílem je posílit globální konkurenceschopnost Unie v příštích pěti letech. Za klíčové pilíře udržitelného hospodářského růstu označuje tři transformační požadavky týkající se inovací, dekarbonizace a konkurenceschopnosti a také bezpečnost. Kompas konkurenceschopnosti se od svého zveřejnění promítá do činností v rámci evropského semestru, čímž se zajišťuje, aby hospodářské politiky členských států byly v souladu se strategickými cíli EU a při správě ekonomických záležitostí byl uplatňován jednotný přístup, který podporuje udržitelný růst, inovace a odolnost v celé Unii.

(4) I v roce 2026 probíhá evropský semestr pro koordinaci hospodářských politik souběžně s prováděním Nástroje pro oživení a odolnost, jež je nyní ve své závěrečné fázi ([5]). Plány pro oživení a odolnost měly spolu s financováním z politiky soudržnosti zásadní význam pro plnění politických priorit v rámci evropského semestru, neboť měly za úkol účinně řešit všechny nebo významnou část výzev identifikovaných v příslušných doporučeních pro jednotlivé země vydaných v nedávných cyklech, a programy financované z evropské politiky soudržnosti musely k doporučením pro jednotlivé země přihlížet. Vzhledem k tomu, že doba platnosti Nástroje pro oživení a odolnost se blíží ke konci, je nezbytné reformy a investice podporované a prováděné v jeho rámci udržet a stavět na nich, zejména pokud jde o reformy a investice, které přispívají k řešení výzev uvedených v doporučeních pro jednotlivé země.

(5) Dne 3. června 2026 Komise zveřejnila zprávu o Belgii pro rok 2026. Posoudila pokrok, který Belgie učinila při plnění doporučení z roku 2025, a zhodnotila, jak provádí svůj plán pro oživení a odolnost. Na základě této analýzy identifikovala nejnaléhavější výzvy, kterým tato země čelí. Posoudila rovněž pokrok Belgie při provádění evropského pilíře sociálních práv a v plnění hlavních cílů Unie v oblasti zaměstnanosti, dovedností a snižování chudoby a sociálního vyloučení, jakož i pokrok při dosahování cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje.

(6) Dne 20. června 2025 přijala Rada na základě posouzení a doporučení Komise doporučení, kterým schválila národní střednědobý fiskálně-strukturální plán Belgie ([6]). Plán se vztahuje na období 2025 až 2029 a zahrnuje fiskální korekci rozloženou do sedmi let. Rada doporučila následující maximální tempo růstu čistých výdajů: 3,6 % v roce 2025, 2,5 % v roce 2026, 2,5 % v roce 2027, 2,1 % v roce 2028 a 2,1 % v roce 2029, což odpovídá maximálnímu kumulativnímu tempu růstu počítanému vůči základnímu roku 2024 ve výši 3,6 % v roce 2025, 6,1 % v roce 2026, 8,8 % v roce 2027, 11,1 % v roce 2028 a 13,4 % v roce 2029. Na období 2025–2029 se tato maximální tempa růstu čistých výdajů kryjí s nápravnou dráhou, jak doporučila Rada podle čl. 126 odst. 7 Smlouvy o fungování EU dne 20. června 2025 s cílem odstranit nadměrný schodek ([7]). Na základě posouzení účinných opatření Komisí dne 3. června 2026 ([8]) se proto postup při nadměrném schodku v případě Belgie pozastaví.

([5]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([6]) Doporučení Rady ze dne 20. června 2025, kterým se schvaluje střednědobý fiskálně-strukturální plán Belgie (Úř. věst. C, C/2025/3698, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3698/oj).

([7]) Doporučení Rady s cílem odstranit nadměrný schodek v Belgii, přijaté dne 20. června 2025. Všechny dokumenty týkající se postupu při nadměrném schodku v případě Belgie jsou k dispozici na této internetové stránce: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/Belgium_cs.

([8]) Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropské centrální bance, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů a Evropské investiční bance, Evropský semestr 2026 – jarní balíček (COM(2026) 200 final).

(7) Útočná válka Ruska proti Ukrajině a její důsledky představují pro Evropskou unii existenční výzvu. Komise vyzvala členské státy, aby zažádaly o aktivaci národní únikové doložky Paktu o stabilitě a růstu koordinovaným způsobem s cílem podpořit úsilí EU o rychlé a výrazné navýšení výdajů na obranu ([9]), a Evropská rada na svém zasedání dne 6. března 2025 tento návrh uvítala. Na základě žádosti Belgie přijala Rada dne 8. července 2025 na doporučení Komise doporučení, kterým se Belgii umožňuje odchýlit se od doporučených maximálních temp růstu čistých výdajů ([10]). Období aktivace národní únikové doložky (2025–2028) umožňuje Belgii změnit své priority veřejných výdajů nebo zvýšit příjmy vládních institucí tak, aby trvale vyšší výdaje na obranu neohrozily střednědobou udržitelnost veřejných financí.

(8) Dne 30. dubna 2026 předložila Belgie roční zprávu o pokroku 2026 ([11]), pokud jde o dodržování doporučeného maximálního tempa růstu čistých výdajů, provádění souboru reforem a investic na podporu prodloužení období fiskální korekce a provádění reforem a investic, které mají reagovat na hlavní výzvy vymezené v jí určených doporučeních v rámci evropského semestru. Roční zpráva o pokroku rovněž zohledňuje zprávy, které Belgie dvakrát za rok podává o pokroku dosaženém při provádění plánu pro oživení a odolnost v souladu s článkem 27 nařízení (EU) 2021/241. Součástí roční zprávy o pokroku je zpráva o opatřeních přijatých v rámci postupu při nadměrném schodku.

(9) Růst reálného HDP v roce 2025 činil 1,0 % a inflace měřená HISC činila 3,0 %. Prognóza Komise z jara 2026 předpokládá růst reálného HDP v roce 2026 o 0,7 % a v roce 2027 o 0,9 % a inflaci měřenou HISC v roce 2026 na úrovni 3,4 % a v roce 2027 na úrovni 2,6 %.

(10) Na základě údajů poskytnutých Eurostatem ([12]) se v roce 2025 schodek veřejných financí Belgie zvýšil na 5,2 % HDP oproti 4,4 % HDP v roce 2024. Zvýšení schodku v roce 2025 odráží především nižší příjmy z přímých daní, zejména od podniků, a vyšší výdaje na obranu. Prognóza Komise z jara 2026 předpokládá na základě politických opatření známých ke dni její uzávěrky, že v roce 2026 bude schodek veřejných financí činit 5,2 % HDP a v roce 2027 pak 5,4 % HDP. Navzdory konsolidačním opatřením k omezení běžných výdajů a kumulativnímu růstu čistých výdajů pod doporučeným maximem se očekává, že se schodek v roce 2026 pouze stabilizuje, a to v důsledku slabého hospodářského růstu a rostoucích plateb úroků. Zvýšení schodku v roce 2027 odráží především vyšší výdaje na obranu a platby úroků.

(11) Na základě odhadů Komise bylo nastavení fiskální politiky ([13]), které zahrnuje výdaje financované jak z vnitrostátních, tak z unijních zdrojů, v roce 2025 restriktivní, a to ve výši 0,3 % HDP. Předpokládá se, že bude restriktivní i v letech 2026 a 2027, a to v rozsahu 0,8 % a 0,6 % HDP.

([9]) Sdělení Komise „Accommodating increased defence expenditure within the Stability and Growth Pact“ (Zohlednění zvýšených výdajů na obranu v rámci Paktu o stabilitě a růstu), Brusel, 19. března 2025, C(2025) 2000 final.

([10]) Doporučení Rady ze dne 8. července 2025, kterým se Belgii umožňuje odchýlit se od maximálních temp růstu čistých výdajů stanovených Radou podle nařízení (EU) 2024/1263 (aktivace národní únikové doložky) (Úř. věst. C, C/2025/3960, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3960/oj).

([11]) Roční zprávy o pokroku z roku 2026 jsou dostupné na adrese: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_cs.

([12]) Eurostat, Euro Indicators, 22. dubna 2026.

([13]) Nastavení fiskální politiky je definováno jako měřítko roční změny základního stavu veřejných rozpočtů. Jeho cílem je posoudit ekonomický impuls plynoucí z fiskálních politik, a to jak z těch, které jsou financovány z vnitrostátních zdrojů, tak z těch, které jsou financovány z rozpočtu EU. Nastavení fiskální politiky se měří jako rozdíl mezi i) střednědobým potenciálním růstem a ii) změnou primárních výdajů očištěných o diskreční opatření na straně příjmů a se zahrnutím výdajů financovaných z nevratné podpory (grantů) z Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů Unie.

(12) Na základě údajů poskytnutých Eurostatem ([14]) se veřejný dluh Belgie zvýšil ze 103,9 % HDP na konci roku 2024 na 107,9 % HDP na konci roku 2025. Zvýšení míry zadlužení v roce 2025 odráží především vysoký primární schodek (+ 2,9 p.b.), příznivý efekt sněhové koule (- 1,3 p.b.) a vnitřní dynamiku dluhu zvyšující zadlužení (+ 2,3 p. b.). Prognóza Komise z jara 2026 předpokládá, že na základě politických opatření známých ke dni její uzávěrky se poměr dluhu k HDP do konce roku 2026 zvýší na 110,5 % a do konce roku 2027 dále na 112,8 %. Zvýšení míry zadlužení v letech 2026 a 2027 odráží především vysoké primární schodky, zatímco příznivý efekt sněhové koule a vnitřní dynamika dluhu zvyšující zadlužení se vzájemně kompenzují.

(13) Podle údajů Eurostatu ([15]) činily v roce 2025 celkové výdaje vládních institucí Belgie na obranu 1,4 % HDP, což odpovídá nárůstu o 0,5 procentního bodu HDP ve srovnání s referenčním rokem 2021. Podle prognózy Komise z jara 2026 se předpokládá, že v roce 2026 dosáhnou 1,6 % HDP, což odpovídá nárůstu o 0,7 procentního bodu HDP oproti roku 2021 ([16]).

(14) Unie nadále čelí riziku narušení dodávek energie a zvýšené volatility cen, což je dále umocněno geopolitickým napětím, jež má dopad na světové trhy s ropou a zemním plynem. Zkušenosti z energetické krize v letech 2022–2023 ukázaly, že rozsáhlá a necílená opatření s sebou nesou velké fiskální náklady a jsou sociálně a ekonomicky neefektivní. Od vypuknutí války na Blízkém východě v únoru 2026 přijala Belgie opatření fiskální politiky ke zmírnění dopadu vysokých cen energií na domácnosti ([17]). Patří mezi ně necílené opatření na kompenzaci vyšších nákladů na paliva prostřednictvím daňové úlevy pro firmy, které zvýší příspěvek na ujeté kilometry pro zaměstnance, a cílené opatření na kompenzaci vyšších nákladů na vytápění pro zranitelné domácnosti. Očekává se, že tato opatření skončí do 1. července 2026. Podle prognózy Komise z jara 2026 se předpokládá, že fiskální náklady na tato opatření budou v roce 2026 činit méně než 0,1 % HDP, a to i v případě, že by platnost těchto opatření byla prodloužena do konce roku.

(15) Podle výpočtů Komise vzrostly čisté výdaje Belgie v roce 2025 o 3,7 %. Růst čistých výdajů v roce 2025 je vyšší než doporučené maximální tempo růstu, přičemž odpovídá odchylce ve výši 0,1 % HDP v ročním vyjádření. Tato odchylka je však v mezích flexibility stanovené v národní únikové doložce, a to s ohledem na nárůst výdajů na obranu.

(16) Podle výpočtů Komise se předpokládá, že tempo růstu čistých výdajů v Belgii dosáhne v roce 2026 výše 2,0 % a za roky 2025 a 2026 kumulativně 5,8 %. Předpokládaný růst čistých výdajů v roce 2026 je nižší než doporučené maximální tempo růstu. Vezmou-li se v úvahu roky 2025 a 2026 dohromady, je předpokládané kumulativní tempo růstu čistých výdajů rovněž nižší než doporučená maximální hodnota.

(17) Doporučení schvalující střednědobý plán Belgie stanoví soubor reforem a investic, které jsou podkladem pro prodloužení období korekce, a rovněž časový harmonogram pro jejich provádění. S ohledem na informace, které Belgie poskytla ve své roční zprávě o pokroku, Komise konstatuje, že provádění klíčových kroků těchto reforem a investic, které měly být provedeny do 30. dubna 2026, je podle všeho na dobré cestě. U některých reforem však došlo ke zpoždění v jejich provádění. Konkrétně přijal parlament 28. května 2026 důchodovou reformu. Daňové reformy, které měly být provedeny v 1. čtvrtletí 2026, byly již částečně provedeny a zbývající části mají být dokončeny do července 2026. Dvě reformy, které mají zlepšit rozpočtovou koordinaci mezi různými úrovněmi veřejné správy a které měly být dokončeny ve 4. čtvrtletí 2025, byly z velké části schváleny na vládní úrovni a nyní je třeba je uzákonit, což se očekává do konce roku 2026. Komise se domnívá, že Belgie celkově splnila své závazky uspokojivým způsobem ([18]).

([14]) Eurostat, Euro Indicators, 22. dubna 2026.
([15]) Zdroj: Eurostat, vládní výdaje podle klasifikace funkcí vládních institucí (COFOG).
([16]) Definice výdajů na obranu podle NATO se liší od vymezení podle COFOG oddílu Obrana. Kromě toho by se mohly vyskytnout rozdíly způsobené vlivem doby zachycení výdajů, zejména u vojenského vybavení, neboť výkaznictví podle NATO se neřídí pravidly, která se pro dobu zachycení používají v národních účtech.
([17]) Situace ke dni uzávěrky prognózy Komise z jara 2026 (4. května 2026).
([18]) Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropské centrální bance, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů a Evropské investiční bance, Evropský semestr 2026 – jarní balíček (COM(2026) 200 final).

(18) Belgie čelí ve střednědobém a dlouhodobém horizontu vysokým rizikům pro fiskální udržitelnost. Je zapotřebí komplexní fiskální strategie, aby se veřejný dluh začal snižovat a zároveň se prováděly reformy na posílení potenciálního růstu. Veřejné výdaje v roce 2025 činily v Belgii 54,2 % HDP, což je jedna z nejvyšších hodnot v EU. Přetrvávající vysoké veřejné výdaje Belgie, které vyžadují vysoké celkové daňové zatížení, snižují ekonomickou efektivnost. Politická opatření jsou v Belgii roztříštěna mezi několik úrovní veřejné správy (obce, provincie, regiony a společenství, federální úroveň). Jejich koexistence znamená složité rozdělení pravomocí a riziko duplicity, což vede ke zbytečným administrativním nákladům, aniž se nutně zlepšuje kvalita poskytovaných veřejných služeb. Nedostatečně účinná koordinace mezi jednotlivými celky federálního státu komplikuje provádění některých politik a reforem, vede k neefektivní správě veřejných investic. Udržitelné veřejné finance v Belgii proto vyžadují rozhodná opatření v oblasti veřejných výdajů, pokud jde o jejich výši, složení a celkovou efektivitu. Zavedení přezkumů výdajů na úrovni federálních a federativních subjektů (regionů a společenství) je prvním krokem ke zvýšení kvality veřejných výdajů, je však třeba přijmout další opatření, aby se veřejné zdroje zaměřily na politiky, které více podporují růst. Zefektivnění vládních struktur, vyjasnění kompetencí a posílení koordinace mezi jednotlivými celky federálního státu by mohlo přispět k vyšší ekonomické efektivnosti a zároveň poskytnout fiskální prostor.

(19) Podle zprávy Komise o stárnutí obyvatelstva 2024 ([19]) jsou hlavními příčinami předpokládaného nárůstu výdajů souvisejících se stárnutím obyvatelstva výdaje na důchody a dlouhodobou péči o přibližně 5 p.b. HDP do roku 2070, což je podstatně více než průměr EU, který činí 1,4 p.b. Očekává se, že probíhající důchodová reforma předpokládaný nárůst výdajů na důchody mezi lety 2024 a 2070 sníží o 1,6 p.b. Belgie by však zůstala jednou ze zemí s nejvyššími veřejnými výdaji na dlouhodobou péči v EU, které v roce 2022 činily 2,3 % HDP (průměr EU 1,7 %). Předpokládá se, že do roku 2070 vzrostou výdaje na dlouhodobou péči o 1,7 procentního bodu HDP, zatímco průměrný nárůst v EU je 0,8 procentního bodu, což přispívá ke zvýšení rizika pro dlouhodobou fiskální udržitelnost. Z dostupných údajů vyplývá, že podíl osob, které jsou nezávislé nebo mírně závislé na péči a žijí v ústavních pobytových zařízeních, je v Bruselském regionu a Valonsku vysoký, přestože v posledním desetiletí klesal. Regiony přijímají opatření, která mají zefektivnit využívání různých zařízení péče z hlediska nákladů, ačkoli většina opatření má omezený rozsah nebo je v počáteční fázi. To naznačuje prostor pro další zlepšení nákladové efektivity péče, mimo jiné posílením opatření proti nadměrnému využívání ústavní péče a zlepšením komunitních služeb.

(20) Aby byla zajištěna široká podpora pro úspěšné provádění unijních nástrojů financování, jakož i v kontextu evropského semestru, je i nadále nezbytné zapojovat do procesu místní a regionální orgány, sociální partnery, občanskou společnost a další příslušné zainteresované strany, a to systematicky, smysluplně a včas.

(21) Provádění programů politiky soudržnosti, které zahrnují Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR), Fond pro spravedlivou transformaci (FST) a Evropský sociální fond plus (ESF+), probíhá v Belgii úspěšně, zejména pokud jde o výběr projektů. Je však důležité zintenzivnit úsilí o zajištění rychlé realizace vybraných projektů, zejména o urychlení výdajů na úrovni příjemců, a zároveň maximalizovat jejich dopad na místě. Belgie již v rámci svých programů politiky soudržnosti přijímá opatření na podporu konkurenceschopnosti a růstu. Belgie zároveň musí urychlit provádění Fondu pro spravedlivou transformaci (FST), neboť prostředky mají být vyplaceny do konce roku 2026. Je nezbytné zajistit, aby byly nové investice, které Belgie uvádí ve svém přezkumu fondů politiky soudržnosti v polovině období, zejména ty, které souvisejí s pěti prioritami stanovenými v nařízení o přezkumu v polovině období ([20]), realizovány rychle a účinně.

([19]) Evropská komise a Výbor pro hospodářskou politiku, Zpráva o stárnutí obyvatelstva 2024, k dispozici na adrese: https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_cs.

([20]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2025/1914 ze dne 18. září 2025, kterým se mění nařízení (EU) 2021/1058 a (EU) 2021/1056, pokud jde o zvláštní opatření k řešení strategických výzev v souvislosti s přezkumem v polovině období.

(22) Belgie čelí několika výzvám souvisejícím s inovacemi, podnikatelským prostředím, regulační a administrativní zátěží a složitostí, regulačními omezeními v odvětví služeb, dekarbonizací průmyslu a dopravy, zaváděním obnovitelných zdrojů energie, dotacemi na fosilní paliva, kvalitou vody a nadměrným ukládáním dusíku, nedostatkem pracovních sil a nesouladem mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi, integrací znevýhodněných skupin na trhu práce, vzdělávacím systémem a učitelským povoláním.

(23) Navzdory iniciativám na zjednodušení, které přijaly všechny úrovně státní správy, vysoká regulační zátěž a vysoká míra administrativní složitosti nadále zhoršují podnikatelské prostředí v Belgii. Systematičtější využívání hodnocení dopadů a lepší přístup k údajům by navíc zlepšily kvalitu tvorby politik. Administrativní zátěž pro podniky je vysoká, zejména pokud jde o regulaci zaměstnanosti, sociální zabezpečení a provozní náklady. Společnosti, které musí spravovat více regionálních systémů nebo potřebují získat povolení k podnikání pro rozvoj své činnosti, čelí značným omezením. Povolení vyřizují federální, regionální a místní orgány, což činí proces složitým, roztříštěným a nákladným. To se týká zejména stavebních povolení, což má negativní dopad na stavebnictví a vede k nedostatku bytů a zpoždění projektů v oblasti infrastruktury. Nedostatek zdrojů a neefektivita soudního systému, která se projevuje chronickým množstvím nevyřízených případů a pomalým řízením, je pro podnikatelský sektor i nadále problémem. Kromě toho zůstávají omezení v některých regulovaných profesích vysoká, což by mohlo bránit přeshraniční podnikatelské činnosti nebo vytvářet překážky pro vstup firem na trh. Přísné předpisy nebo jiné překážky vstupu na trh platí také pro přeshraniční poskytování služeb, například v maloobchodě a energetice, což může omezovat hospodářskou soutěž.

(24) Belgie má jednu z nejnižších úrovní podnikatelské dynamiky v EU ([21]). Zatímco podíl nových podniků v Belgii je na stejné úrovni jako v sousedních zemích, podíl rychle rostoucích podniků (scaleupů) je výrazně pod průměrem EU (0,25 % oproti 0,79 %). Mezi překážky, které belgickým startupům brání v rozšiřování, patří vysoké mzdové náklady a daňové úlevy závislé na velikosti ([22]). Mezi nimi bylo zjištěno, že dotace na první zaměstnání není účinná pro podporu udržitelného vytváření pracovních míst a že zvláštní daňové prvky pro malé a střední podniky (např. snížená sazba daně z příjmu právnických osob) motivují podnikatele k zakládání společností a přeměně pracovních příjmů na kapitálové příjmy („správcovské společnosti“). Ztížený přístup k financování ve fázi rozšiřování podniků může rovněž bránit jejich růstu. To platí zejména proto, že trhy rizikového a růstového kapitálu nejsou široce rozvinuté. Harmonizace daňových pravidel pro všechny typy investic (včetně investic do nemovitostí, penzijních produktů, spořicích účtů a účtů cenných papírů) by mohla podpořit investice do akcií.

(25) Ačkoli Belgie patří k lídrům v oblasti inovací v EU a má vysokou úroveň intenzity výzkumu a vývoje (3,36 % HDP v roce 2024, což je jedna z nejvyšších hodnot v EU), belgická činnost v oblasti výzkumu a vývoje je soustředěna do několika průmyslových odvětví a velkých společností, přičemž šíření inovací v celé ekonomice brání několik překážek. Ve Valonsku navíc zůstává dopad investic do výzkumu a vývoje na zaměstnanost a ekonomiku omezený kvůli roztříštěné podpoře podnikání a nedostatečné diverzifikaci ekonomiky, i když některé probíhající reformy mohou tento trend zvrátit. Vysoké úrovně daňových úlev v oblasti výzkumu a vývoje se nedostanou do podniků s nejvyšším potenciálem růstu. Vyšší výkonnost v oblasti inovací a trvalý růst produktivity by vyžadovaly větší šíření inovací napříč odvětvími a podniky. Studie ([23]) ukazují, že existuje prostor pro zlepšení účinnosti a efektivity veřejné podpory výzkumu a inovací, zejména pokud jde o vyhnutí se efektu vytěsňování soukromého financování a o lepší přidělování zdrojů rychle rostoucím podnikům. Kromě toho nízká míra pracovní mobility v Belgii, která může být způsobena faktory, jako je vysoká mzda za odpracovaná léta a nízká transparentnost odměňování, rovněž omezuje šíření inovací do zbytku ekonomiky.

([21]) Belgická národní banka, Ukazatele srovnávacího přehledu konkurenceschopnosti, zpráva za rok 2024.
([22]) Bijnens, G. (2025) Opětovné nastartování růstu: trendy a výzvy pro dynamiku podnikání v Belgii. NBB Economic Review.
([23]) OECD (2021a) Daňové pobídky pro výzkum a vývoj: Belgie, 2020. Schoonackers, R. (2020) Daňové pobídky pro výzkum a vývoj: Jsou účinné? Ekonomický přehled NBB a OECD (2024), Ekonomické průzkumy OECD: Belgie, 2024.

(26) Zatímco dodávky nízkouhlíkové elektřiny (jaderná energie a obnovitelné zdroje) se stále zvyšují, Belgie zůstává vysoce závislá na dovozu fosilních paliv (67,1 % belgické skladby zdrojů energie). Zlepšení energetické účinnosti v roce 2024 nestačilo k tomu, aby pokračoval klesající trend konečné spotřeby energie v Belgii pozorovaný od roku 2019. Důvodem je především rostoucí spotřeba energie a emise v odvětví dopravy. Ambicióznější politická opatření jsou nutná také k dekarbonizaci fondu budov, včetně sociálního bydlení, které se na vnitrostátní spotřebě energie podílí 33 %. Díky renovačním opatřením se spotřeba energie v domácnostech snížila, ale ne natolik, aby bylo možné splnit dlouhodobé cíle v oblasti renovací.

(27) Vysoké náklady na elektřinu brání další dekarbonizaci ekonomiky, a zejména zpracovatelského průmyslu. Po odečtení daní a poplatků ([24]) stojí elektřina v průmyslu téměř čtyřikrát více za jednotku než plyn, což je jeden z nejvyšších poměrů v EU a brání přechodu od fosilních paliv k elektřině. Vláda sice plánuje snížit spotřební daň na elektřinu, ale je třeba přijmout účinná politická opatření, která by průmysl motivovala k přechodu na čistší energii. Rozdílové smlouvy o uhlíku a zelené veřejné zakázky by mohly přispět ke snížení rizika investic a dále motivovat průmysl k dekarbonizaci. Podpora postupů oběhového hospodářství by také mohla pomoci snížit poptávku po energii v průmyslu a závislost na dovozu kritických surovin. Investice do energetické infrastruktury a nízkouhlíkových technologií by navíc podpořily dekarbonizaci uhlíkově náročných a těžko dekarbonizovatelných odvětví, zejména ve Valonsku a Vlámsku, včetně okolí antverpského přístavu, a zároveň zachovaly konkurenceschopnost.

(28) Zavádění obnovitelných zdrojů v Belgii, ačkoli v roce 2025 dosáhne rekordních 34,7 % výroby elektřiny, stále brzdí nedostatečná kapacita sítě, která se stala hlavním problémem belgické energetické transformace. Ačkoli se plánuje několik projektů infrastruktury na posílení elektrizační soustavy, pokrok v klíčových spojeních je pomalý, zejména kvůli zablokovanému rozhodování ve Valonsku a problémům s povolováním. Urychlení modernizace síťové infrastruktury a urychlení postupů pro udělování povolení by podpořily zavádění obnovitelných zdrojů energie. Kromě toho by úprava právních rámců s cílem podpořit investice do skladování elektřiny a odezvu na straně poptávky a usnadnění sdílení energie prostřednictvím pobídek k zavádění inteligentních měřičů v Bruselu a Valonsku mohly zvýšit flexibilitu spotřeby energie a přinést zvýšení energetické účinnosti.

(29) Rostoucí konečná spotřeba energie v Belgii je způsobena především rostoucí spotřebou energie a emisemi v odvětví dopravy, zejména v mezinárodní letecké, námořní a silniční nákladní dopravě ([25]). Železniční doprava stále není pro osobní ani nákladní dopravu dostatečně atraktivní, přičemž počet osobních automobilů se neustále zvyšuje, což vede k vysokým nákladům způsobeným přetížením dopravy. Podíl elektromobilů na celkovém prodeji automobilů se v poslední době ustálil, což je pravděpodobně způsobeno nedostatečnou dobíjecí infrastrukturou ve Valonsku. Zrychlení zvyšování energetické účinnosti, podpora elektrifikace a výroba a zavádění udržitelných paliv pro letectví a námořní dopravu by mohly urychlit dekarbonizaci odvětví dopravy. Kromě toho by k větší udržitelnosti dopravy přispělo zavedení diferencovaných silničních poplatků pro všechny typy vozidel, další investice do veřejné dopravy – nad rámec investic zahrnutých v belgickém plánu pro oživení a odolnost – a podpora sdílení automobilů a aktivní mobility.

([24]) Daně a odvody zahrnují daň z přidané hodnoty, spotřební daně, federální příspěvek na energii, poplatek „offshore“, poplatky spojené se zabezpečením dodávek a kapacitními mechanismy, zelené certifikáty, poplatky za kombinovanou výrobu elektřiny a tepla, poplatky za závazek veřejné služby, poplatky na podporu obnovitelných zdrojů, financování sociálních tarifů, náklady na plnění povinností v oblasti energetické účinnosti.

([25]) Doprava v EU v číslech: statistická příručka, 2024.

(30) Belgické úřady ([26]) odhadují, že federální přímé dotace na fosilní paliva v roce 2022 činily 2,4 % HDP, z toho mnohé bez plánu postupného ukončení před rokem 2030. Za prioritu pro postupné ukončení by mohly být považovány zejména dotace na fosilní paliva, které cíleně neřeší energetickou chudobu ani skutečné problémy energetické bezpečnosti, brání elektrifikaci a nemají zásadní význam pro konkurenceschopnost průmyslu. Dotace na fosilní paliva, jako jsou snížené spotřební daně z topného oleje a profesionální motorové nafty, podnikové palivové karty a snížená DPH na plyn, jsou ekonomicky neefektivní, udržují závislost na fosilních palivech. Snížená spotřební daň na topný olej a plyn snižuje jejich cenu ve srovnání s elektřinou, což brání přechodu na ekologičtější systémy vytápění a brzdí energetickou renovaci budov. Vzhledem k tomu, že Belgii hrozí nesplnění cílů v oblasti renovací a energetické účinnosti pro rok 2030, pomohlo by urychlit energetickou transformaci zvýšení investic do energetických renovací a jejich doplnění o politické reformy, které by přesunuly pobídky směrem k energetickým renovacím a nízkouhlíkovým řešením vytápění – a to při zachování spravedlnosti. Ačkoli bylo oznámeno přesunutí spotřební daně z elektřiny na fosilní paliva pro domácnosti, není jisté, zda toto opatření postačí k tomu, aby se relativní ceny elektřiny a fosilních paliv změnily dostatečně rychle, a bylo tak možné splnit cíle pro rok 2030.

(31) Problém představuje kvalita vody a zhoršování stavu přírody, neboť většina vodních útvarů v Belgii je zasažena znečištěním z difuzních zdrojů. Intenzivní zemědělství, zejména chov hospodářských zvířat, uvolňuje velké objemy látek znečišťujících ovzduší, půdu a vodu. I přes přijatá opatření nadále znečišťují životní prostředí také výroba elektřiny, kovoprůmysl a chemický průmysl. Klesající úroveň biologické rozmanitosti ohrožuje hospodářská odvětví, která jsou na ekosystémových službách vysoce závislá. Přírodě blízká řešení jsou klíčem k budování odolnosti vůči změně klimatu a k ochraně hospodářství před dopady extrémních povětrnostních jevů. Vlámská vláda sice přijala revidovaný sedmý akční program pro dusičnany, ale je třeba podniknout další opatření za účelem snížení nadměrného ukládání dusíku a větší udržitelnosti zemědělství.

(32) Belgie má nízkou míru zaměstnanosti (72,8 % oproti 76,1 % v průměru EU) a míra zaměstnanosti se v jednotlivých regionech značně liší. Účast znevýhodněných skupin na trhu práce, tj. osob z přistěhovaleckého prostředí, s nižší úrovní vzdělání, starších osob a osob se zdravotním postižením, je nízká. V roce 2025 Belgie přijala zásadní reformy trhu práce, včetně omezení délky podpory v nezaměstnanosti na dva roky. Jejich dopad však bude záviset na účinnosti doprovodných politik aktivace pracovních sil. Kromě toho existuje prostor pro zlepšení účinnosti opatření na pomoc při integraci znevýhodněných skupin na trh práce a pro zlepšení efektivity regionálních veřejných služeb zaměstnanosti. To by také mělo pomoci řešit vysoký podíl osob v domácnostech (téměř) bez zaměstnání a odstranit rozdíly ve výsledcích na trhu práce v různých regionech a skupinách. Současně, ačkoli se v průběhu roku 2025 bude míra volných pracovních míst v Belgii neustále snižovat, zůstává výrazně nad průměrem EU (3,8 % oproti 2,1 % v roce 2025). Nedostatek pracovních sil a kvalifikovaných pracovníků je stále obzvláště velký v odvětví služeb, v odborných, vědeckých a technických odvětvích a v odvětvích, jako je zdravotnictví, stavebnictví a IKT, která jsou důležitá pro budoucí konkurenceschopnost, včetně zelené a digitální transformace. Prohlubování dovedností a změna kvalifikace by mohly snížit nesoulad mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi, ale účast dospělých na vzdělávání nebo odborné přípravě je nízká (AES: 34,9 % v roce 2022; EU: 39,5 %), zejména ve znevýhodněných skupinách.

(33) S ohledem na klíčovou úlohu lidského kapitálu při zvyšování konkurenceschopnosti a strategické autonomie Unie doporučila Rada v roce 2026 členským státům, aby přijaly opatření, jimiž by se urychleně řešily s lidským kapitálem související strukturální problémy v oblasti dovedností, vzdělávání a odborné přípravy, protože brzdí konkurenceschopnost. K provádění doporučení Rady o lidském kapitálu v Unii mohou letošní doporučení pro Belgii přispět.

([26]) FPS Finance (2024), Inventory of federal fossil-fuel subsidies (Soupis federálních dotací na fosilní paliva).

(34) Vzdělávací výkonnost dětí a mládeže v základních dovednostech (gramotnost, matematika a přírodní vědy) ve všech třech společenstvích (Vlámském, Francouzském a Německém) dlouhodobě klesají, což dokazují i mezinárodní hodnocení. Vlámské a Francouzské společenství sice provádějí rozsáhlé reformy vzdělávacích osnov zaměřené na základní dovednosti, ale rozdíly ve vzdělání související se socioekonomickým a migračním statusem přetrvávají a prohlubuje je předčasné rozdělování do různých vzdělávacích programů a opakování ročníků. Zvyšování výuky na pracovišti by mohlo zlepšit význam středního odborného vzdělávání a přípravy pro trh práce. K uspokojení poptávky na trhu práce by mohlo přispět zvýšení počtu studentů, zejména studentek, v oborech přírodních věd, technologií, inženýrství a matematiky (STEM) a informačních a komunikačních technologií (IKT) na všech úrovních. Opatření na řešení nedostatku učitelů se provádějí, ale učitelé v Belgii se stále potýkají s překážkami, které jim brání zapojit se do účinného oborového vzdělávání, a cítí se společností nedoceněni. Veřejné výdaje na vzdělávání patří k nejvyšším v EU a představují 4,4 % HDP na předškolní, primární a sekundární vzdělávání. To může souviset s nižším počtem žáků na učitele v každém společenství a s relativně vyšší mírou opakování ročníků a relativně nižší zákonem stanovenou dobou výuky ([27]). Řešení segmentace vzdělávacího systému může zvýšit efektivitu výdajů a řešit strukturální problémy.

(35) Vzhledem k úzké provázanosti ekonomik členských států eurozóny a jejich kolektivnímu příspěvku k fungování hospodářské a měnové unie Rada v roce 2026 doporučila, aby členské státy eurozóny přijaly opatření k provedení doporučení týkajícího se hospodářské politiky eurozóny z roku 2026, a to i prostřednictvím svých plánů pro oživení a odolnost. V případě Belgie pomáhá doporučení č. 1 realizovat první a druhé doporučení týkající se eurozóny, doporučení č. 2 pomáhá realizovat čtvrté doporučení týkající se eurozóny, doporučení č. 3 pomáhá realizovat sedmé a deváté doporučení týkající se eurozóny, doporučení č. 4 pomáhá realizovat sedmé doporučení týkající se eurozóny a doporučení č. 5 pomáhá realizovat páté doporučení týkající se eurozóny,

DOPORUČUJE Belgii v letech 2026 a 2027:

1. Nadále dodržovat maximální tempa růstu čistých výdajů doporučená Radou dne 20. června 2025 s cílem odstranit nadměrný schodek a současně využít flexibilitu v rámci národní únikové doložky aktivované Radou. Posílit celkové výdaje na obranu a bezpečnost a připravenost při současném zajištění udržitelnosti dluhu a efektivity výdajů, jakož i postupně upravit rozpočet tak, aby byly strukturálně vyšší výdaje na obranu zachovány. Zajistit, aby opatření přijatá ke zmírnění dopadu prudkého nárůstu cen energií byla dočasná, zaměřená na ochranu zranitelných domácností nebo na řešení potřeb energeticky náročných podniků, zachovávala pobídky k úsporám energie a jejich fiskální náklady byly slučitelné se závazky podle fiskálního rámce EU. Nadále provádět soubor reforem a investic na podporu prodloužení období fiskální korekce podle doporučení Rady ze dne 20. června 2025. Zlepšit efektivitu veřejných výdajů, zefektivnit vládní struktury a posílit koordinaci mezi jednotlivými celky federálního státu. Zvýšit nákladovou efektivnost systému dlouhodobé péče při současném zachování cenově dostupného přístupu k péči a souvisejícím službám.

2. Zajistit kontinuitu reforem a investic prováděných v rámci Nástroje pro oživení a odolnost. Zintenzivnit úsilí o provádění programů politiky soudržnosti, případně vycházet z přerozdělení prostředků na strategické priority dohodnuté v rámci přezkumu v polovině období a z flexibilních možností stanovených v rámci politiky soudržnosti.

3. Zjednodušit a zlepšit právní předpisy, snížit administrativní zátěž, mimo jiné zjednodušením povolovacích postupů a odstraněním regulačních překážek v oblasti služeb, s cílem zlepšit podnikatelské prostředí a dynamiku podnikání a zároveň řešit regionální výzvy. Zvýšit šíření inovací tím, že se veřejná podpora výzkumu a vývoje zaměří na společnosti s nejvyšším potenciálem růstu, podpoří se pracovní mobilita zaměstnanců a usnadní se přístup k financování pro scaleupy.

([27]) OECD (2024), *Education at a Glance 2024: OECD Indicators*, OECD Publishing, Paříž, How much time do teachers spend teaching and working?: Education at a Glance 2024 | OECD (Kolik času stráví učitelé vyučováním a prací?: Stručný přehled vzdělávání 2024 | OECD).

4. Snížit celkovou závislost na fosilních palivech, mimo jiné zlepšením energetické účinnosti budov a další motivací průmyslu k dekarbonizaci. Přijmout opatření ke zvýšení využívání a nabídky udržitelné dopravy a řešit přetížení silnic. Urychlit modernizaci infrastruktury sítě a zavádění obnovitelných zdrojů energie dalším zefektivněním povolovacích postupů při současném řešení regionálních výzev a podpořit flexibilitu na straně poptávky a skladování. Postupně zrušit dotace na fosilní paliva, zejména v odvětví dopravy a vytápění, včetně přesunu spotřební daně z elektřiny na fosilní paliva. Přijmout další opatření v oblasti udržitelného zemědělství zlepšením kvality vody a snížením nadměrného ukládání dusíku.

5. Řešit nedostatek pracovních sil a nesouladu mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi. Posílit účinnost a zacílení aktivních politik trhu práce s cílem dále integrovat znevýhodněné skupiny na trhu práce a řešit regionální rozdíly. Zlepšit výkonnost a spravedlnost systémů vzdělávání a odborné přípravy a zvýšit jejich význam pro trh práce, zejména v oblasti IKT a oborech STEM. Pokračovat v reformách zaměřených na posílení učitelského povolání vytvářením flexibilnějších a atraktivnějších kariérních postupů a vzděláváním učitelů.

V Bruselu dne 10. července 2026.

Za Radu

předseda

S. HARRIS